

Slovenski dom

Štev. 276.

V Ljubljani, v soboto, 29. novembra 1941-XX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana
Redazione: Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Vojno poročilo št. 544:

Siloviti boj v Marmariki se nadaljuje brez oddiha

Potopitev treh angleških podmornic - Posadka v Gondarju je častno opravila svoje delo

Uradno vojno poročilo št. 544 pravi:

V Severni Afriki se je bitka v Marmariki, ki se je obnovila ob zori, ves dan silovito nadaljevala do poznega večera. Pri Sollumu in pri Tobruku so večinoma delovali angleški topovi, katerih ogenj je bil zelo močan. Na osrednjem odseku ter okoli trdnjave Capuzzo (Sollum) so se razvili z menjačo se srečo srđiti napadi in protinapadi med oklepni enicami in pehotnimi četami. Pri tem je imel sovražnik pomembne izgube v moštvu in oklepnih sredstvih, izguba sil Osi pa

niso velike. Število zajetih sovražnikov še narašča. Pri Tobruku so bila sestreljena v plamenih tri angleška letala, četrto letalo pa je sestrelila divizija »Savona«. Naši in nemški letalski oddelki so učinkovito sodelovali pri razvoju dnevnih bojev. Ponoči na 26. nov. so angleška letala bombardirala Derno. Eno letalo je protiletalska obramba sestrelila.

Vzhodna Afrika: V zvezi s poprejšnjimi operacijami v prejšnjih dneh je sovražnik včeraj zjutraj silovito napadel okrog 4. ure zjutraj mesto Gondar, ki je bilo že obko-

ljeno od vseh strani. Naši oddelki so bili premalo številni z ozirom na obsežnost pasu, ki ga je bilo treba braniti. Bili so v neugodnem položaju za akcijo. Toda navzlic temu in čeprav so popustile tudi nekatere kolonialne skupine, ki jih je omajalo nepretrgano bombardiranje s kopnega in z zraka, so se naši oddelki zagrizeno vojskovali od postojanke do postojanke vse do popoldne, še potem, ko se je angleškim četam s številnimi oklepnimi srđstvi posrečilo vdreti v kraj sam. Ker so bila porabljena vsa sredstva za vzdrževanje nadaljnega odpora in pa, da ne bi bilo treba še naprej žrtvovati življenj italijanskega in domačega prebivalstva, je vrhovni poveljnik tega bojišča ob 14 zapovedal ustavitvi sovražnosti.

Junjski bojovniki v Gondarju so v celoti in s častjo opravili težko nalogo, ki jim jo je zaupala domovina.

Ponoči so angleška letala izvedla polet nad Napoli, protiletalska obramba in lovsko letalstvo pa jih je zelo oviralo. Med civilnim prebivalstvom je pet ranjenih. Dve letali je protiletalska obramba v plamenih sestrelila, eno letalo pa so sestrelili naši nočni lovci. Od teh letal sta dve padli v morje, tretje letalo pa je padlo na tla blizu San Pietra pri Paternu.

Naša protipodmorniška sredstva so na Sredozemskem morju potopila tri sovražne podmornice.

Hujši nemški pritisk na bojišču pri Moskvi

Ruski protinapadi pri Rostovu in ob Doncu odbiti

Hitlerjev glavni stan, 29. novembra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje uradno vojno poročilo:

Pri Rostovu in ob kolenu Donca so bili močni sovjetski protinapadi, ki so jih podpirala letala in tanki, odbiti, in sicer s hudimi in krvavimi izgubami za sovražnika. Na nekaterih krajih bojišča se boji še nadaljujejo.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča so bile prebite močne sovjetske obrambne postojanke.

Težko topništvo je uspešno obstreljevalo vojne cilje v Petrogradu.

Na vsem bojišču se je nadaljevalo uničevanje sovjetskih železniških zvez in so bile prizadejane velike izgube sovražnemu voznemu parku. Bojna letala so ponoči in podnevi napadala vojaške naprave v Moskvi in v Petrogradu.

V času od 15. do 21. novembra so sovjetske letalske sile izgubile 168 letal. Od tega jih je bilo 73 sestreljenih v letalskih bojih, 27 jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, ostalo pa je bilo uničeno na tleh. Ob istem času smo na vzhodnem bojišču izgubili 12 lastnih letal.

Rim, 29. nov. s. Kakor priznava sovjetski radio, ojačujejo nemške čete svoj pritisk na obeh krilih znanega bojišča pri Moskvi. Boji so bili posebno hudi pri Stalnoogorsku, kjer so Nemci napredovali za 12 do 15 kilometrov. Z ozirom na kočljiv položaj sovjetske prestolnice prinaša moskovska »Pravda« presrejšiv oklice ruskim četam, naj se ustavljajo nemškemu zaletu in naj ne puste niti pedi ozemlja.

Berlin, 29. nov. s. Nemški poročevalski urad je zvedel, da je med napadalnimi nastopi zoper Sebastopol neka nemška pehotna divizija v preteklih dneh prekoračila na Krimu gorsko verigo pri Jajli. Navzlic silovitim viharjem in snežnemu meteu, se je pešcem posrečilo prekoračiti gorski greben po neprebrdnih cestah, po katerih ni bilo mogoče dovažati preskrbe v orožju in strelivu. Nemška divizija se je razdelila v štiri skupine in je kar naprej napadala ostanke dveh sovjetskih divizij, sestavljenih iz pehote, konjenice ter oboroženih top, ki so se skušale rešiti proti morju. Nasprotnik je imel kar najhujše izgube ter je v nemških rokah pustil nad 100 topov, 300 tovornih avtomobilov, 22 oklepnih voz in zelo zavarovan oklepni vlak. Nemške čete so dobile v roke tudi veliko mozarjev in strojnic ter obsežna skladišča streliva.

Berlin, 29. nov. s. Oddelki nemškega letalstva so, kakor poročajo iz vojaških virov, raztegnili

Slovesen pogreb nemškega letalca Moeldersa v Berlinu

Berlin, 29. nov. s. V navzočnosti Hitlerja, maršala Göringa in drugih odličnih osebnosti iz vlade, stranke in nemške vojske, je bil včeraj slovesen pogreb znanega letalskega polkovnika Wernerja Moeldersa, ki je v sedanji vojni sam zbil 115 letal in ki je imel najvišje možno nemško odlikovanje, namreč odlikovanje viteškega križa reda železnega križa s hrastovo vejico z mečem in z briljanti. Hitler je pred pogrebom pregledal častno četo, potem pa je šel pred mrtvaški oder, ves čas z vencem, med katerimi je bilo opaziti venec grofa Ciana, venec italijanskega letalstva ter venec berlinskega poslanika Alfierija. Poslovilni govor je imel poveljnik letalstva maršal Göring, nato pa je spredov krenil na invalidsko pokopališče, kjer bo Moelders imel grob blizu slovitih letalca iz svetovne vojne Manfreda Richthofena ter pred kratkim padlega generala Umeta.

Španske izjave o pomenu in uspehu posvetov v Berlinu

Berlin, 28. nov. Stefani. Španski zunanji minister je listu »Deutsche Allgemeine Zeitung« podal nekaj izjav, v katerih se je dotaknil stvarnih političnih problemov jugozahodne Evrope in prikazal voljo nacionale Španije, da hoče dejansko sodelovati v novi Evropi, in trdno upanje, da bo Evropa spet ozdravela.

Dodal je: »Berlinski posvet je bil po moji sodbi dogodek temeljne važnosti. Mislim, da je bila navzočnost dvanajstih ministrov, ki so podpisali pogodbo proti Kominterni, mnogo več kakor le protokolarna formalnost. Duh in zamisli, ki so prevalevali pomenke med raznimi evropskimi ministri, so dokazali, da so vsi trdno prepričani, da je treba čim hitreje in uspešneje ustvariti nov sestav, ki bi uresničil evropsko zedinjenje. Zato lahko rečem, da sem bil z berlinskim sestankom zadovoljen. Zadovoljen sem kot Evropejec, zadovoljen pa še prav posebej kot Španec, zlasti po pogovorih z nemškimi ministri in predvsem po prisrčnem pomenku z

svoje delovanje tudi na kubansko področje. Tam so napadli in skoraj docela uničili dve vrsti vojakov ter poškodovali dve vozili v izlivu reke Kuban (nasproti Kerča). Razen tega so spravili iz boja neko protiletalsko baterijo. Drugi oddelki so na področju ob Donu uničili enko topniško postojanko, tri tanke in 80 sovjetskih oklepnih voz.

Berlin, 29. nov. s. Nemški poročevalski urad javlja, da je nemško letalstvo pri Moskvi in pri Petrogradu med 25. in 27. novembrom poleg drugega uničilo 34 tankov, 598 motornih vozil, 3 baterije, 7 topniških postojank, 121 vlakov in 13 lokomotiv.

V Bolgariji so slovesno pokopali spomin na bivše mirovne pogodbe

Sofija, 29. nov. s. Dva veličastna ljudska zbora v bolgarski prestolnici sta slovesno zaključila slavnosti, s katerimi so Bolgari praznovali obletnico podpisa mirovne pogodbe v Neuillyju. Ta dan je dozdaj veljal za praznik narodne žalosti. Včeraj pa so ga prvič praznovali v proslavo popolne odprave te mirovne pogodbe. To je bilo zadnje praznovanje 27. novembra. Na sofijskih zborovanjih je govoril general Zekov, vrhovni poveljnik bolgarske vojske med svetovno vojno, ter profesor Genov, predsed-

nik bolgarske narodne zveze za spremembo mirovni pogodbe. Manifestacije so potekale v znamenju bolgarske hvaležnosti do Italije in Nemčije, ki sta Bolgariji dali ozemelsko enotnost ter zanesljivo pripravičje o zmagi boljševizma in bogataštva. Vsi govorniki so poudarjali, da je samo po zaslugi Italije in Nemčije bilo mogoče dosežati praznik narodne žalosti premeniti v praznik zmagovalstva. Z zborovanja so Mussoliniju poslali zahvalno brzojavko.

Pogajanja med Japonsko in Združenimi državami pred usodno odločitvijo

Japonska se ne more odreči temeljnim zahtevam glede svoje varnosti in bodočnosti

Tokio, 28. Stefani. Znani japonski list »Jomiuri« se obširno bavi z odnosi med Japonsko in Združenimi državami ter s sedanjimi pogajanjimi med obema silama v Washingtonu, ki pa ne kažejo posebno dobro.

List pravi, da bo Japonska previdno pregledala ameriške predloge, sicer pa da je vprašanje o vojni ali miru odvisno docela od vedenja Združenih držav.

»Mi Japonci«, poudarja omenjeni list »moramo obnoviti našo odločnost, da bomo za vsako ceno branili koristi in bodočnost naše zemlje.«

Podobno piše list »Mijako«, češ da je Japonska storila vse za obranitev miru, vendar da pa je zdaj treba prenehati s pogajanjimi.

Vsi drugi japonski dnevniki se skladajo v izjavah, da so pogajanja med Japonsko in Združenimi državami zdaj pred usodnim razpotjem. Poudarjajo, da izročitev ameriške

spomenice Japonski pomeni, da je Amerika zavzela svoje končno stališče. Splošno mislijo, da spomenica ponavlja stare ameriške zahteve. Zato pripominja tudi poročevalska agencija »Domei«, da optimizem v sedanjem trenutku ni na mestu, posebno še po izjavi japonskega poslanika v Washingtonu admiralja Nomuro, v kateri je ta časnikarjem po zadnjem pogovoru z ameriškim zunanjim ministrom Hullom dejal: »Zdaj se bo morala Japonska po pogajanjih in po pazljivi preučitvi ameriške spomenice odločiti; toda njena odločitev ne bo mogla iti mimo treh osnovnih načel, ki jih je japonski ministrski predsednik Tojo očrtal v svojem govoru v poslanski zbornici.«

Obveščeni ljudje menijo, da se Japonska ne bi mogla več pogajati z washingtonsko vlado, če bodo Združene države vztrajale pri zahtevah, ki se naslanjajo na pogodbo devetih velesil glede Tihega morja.

Hrvaška sodeluje s 400 milijoni ljudi v boju zoper Rusijo

Berlin, 29. nov. s. Hrvaški zunanji minister dr. Mladen Lorković je pred odhodom iz nemške prestolnice dal časnikarjem naslednjo izjavo: »Neodvisna hrvaška država je z vstopom v zvezo proti Kominterni, začela sodelovati s tako mogočno skupino držav, kakršne svet še ni videl. Gre v resnici za 400 milijonov ljudi, ki pripadajo največjim državam: Nemčiji, Italiji in Japonski. Te so vse združene v boju zoper največjega sovražnika sveta: zoper boljševiško Rusijo. Neodvisna hrvaška država sodeluje pri ustvarjanju novega reda v jugovzhodni Evropi kot činilec, ki ga priznavajo in spoštujejo vse podpisnice omenjene pogodbe.«

Angleški letalski napadi na Aachen in Köln

Berlin, 29. novembra. s. Uradno poročajo: Pri napadalnih poskusih angleškega letalstva ob obali Rokavskega preliva, je bilo sestreljenih četrto sovražnih letal. Angleška letala so ponoči napadla stanovanjske predele v zahodni Nemčiji, in sicer zlasti v Aachenu in Kölnu. Razdrila in poškodovala so več stanovanjskih poslopij in civilno prebivalstvo je imelo izgube.

Širite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. dom«

nemškimi voditelji, ki mi je ob tej priliki z vso jasnostjo in jednatostjo prikazal mednarodni vojaški in politični položaj.«

Švedske skrbi zaradi vohunskega delovanja

Stockholm, 29. nov. s. Predsedniki štirih največjih švedskih delavskih zvez so dali svojemu članstvu oklic, naj kar skrbneje varuje skrivnost o vsem, kar se tiče švedske industrijske izdelave v sedanjih vojnih časih. Delavstvo naj bo na straži zoper tuje vohune, ki se skrivajo med ljudstvom pod najnedolžnejšim in najmanj sumljivim videzom. V vseh starih oklicih se kaže skrb, da se ne bi Švedska zaradi kakega neljubega dogodka zapletla v sedanjo vojno.

Bolgarska poljedelska petletka

Sofija, 28. nov. AS Vlada je ustanovila posebno tehnično komisijo, ki je izdelala petletni načrt za razvoj bolgarskega kmetijstva. Ta načrt bodo začeli izvajati v januarju 1942. Petletni načrt določa povečanje obdelane zemlje, razna melioracijska dela,boljšanje raznih vrst žita, prav tako pa bodo povečali tudi nasade tobaka. V ta namen bo vlada po deželi zgradila več pomožnih in nadzornih kmetijskih zavodov. Načrt tudi določa, da bodo podedelje razdelili v več odsekov in za vsak odsek bodo določili gojitev tistih vrst sadežev, ki na tisti zemlji najbolj uspevajo. Prav tako bodo zgradili več modernih vasi, uvedli stalnost za ceno pridelkov,boljšali gozdarstvo in zgradili več cest. Posebni krediti so določeni za kmetijsko šolstvo, za higieno na vasi in za pomoč kmečkemu prebivalstvu.

Gospodarska pogajanja med Španijo in Portugalsko

Madrid, 28. nov. AS. Špansko trgovsko zastopstvo je odpotovalo v Lisbono, da bi proučilo način izvajanja trgovinske pogodbe med obema državama.

Hitlerjeve čestitke Mussoliniju

Berlin, 29. novembra. s. Ob podpisu zapisnika, ki podaljšuje za nadaljnjih pet let pogodbo proti Kominterni, je Hitler poslal Duceju in romunskemu državemu voditelju maršalu Antoneseu brzojavne čestitke.

Odhod grofa Ciana iz Berlina

Berlin, 29. nov. s. Včeraj zjutraj je italijanski zunanji minister grof Ciano s posebnim vlakom odpotoval iz Berlina. Zunanji minister v Ribbentrop je gosta spremljal na postajo z italijanskim veleposlanikom Dinom Alfierijem in z osebnostmi iz nemškega zunanjega ministrstva.

Ko je prišel na trg pred postajo Anhalt, je grof Ciano pregledal častno četo. Postaja je bila vsa v italijanskih, nemških in drugih zaveznških zastavah in na peronu so bili zbrani zastopniki državnih oblasti, vojske in stranke. Vodja nemške diplomacije se je do zadnjega trenutka pogovarjal z grofom Cianom in se od njega kar najbolj prisrčno poslovil.

Vesti 29. novembra

Na zadnjih sejah Italijanske akademije so med drugim razpravljali o obnovitvi Dioklecijanove palače v Splitu in sklenili, da je treba Meštrovičev kip Grgurja Ninskega spraviti iz takoiimenovanega peristila pred splitsko stolnico. Cimprejšnje odstranitve zahtevalo razlogi italijanstva in umetnosti.

Bolgarska vlada je določila, da velja novi zakon o izrednem obdavljenju judovskega imetja tudi za zasedene pokrajine Dobružde, Tracije in Macedonije.

Švedska poslanska zbornica je bila na naglo sklicana k izredni tajni seji. Na njej bodo razpravljali o gospodarskih vprašanjih v zvezi z sedanjo vojno.

Štirje angleški častniki, ki sodelujejo v bojih na ruski fronti, so dobili najvišje sovjetsko odlikovanje, Leninov red. To so bili prvi tuji državljani, ki so dobili to sovjetsko odlikovanje.

Poveljnik angleške vojske za izkrcanje na evropski celini, admiral Keyes, je poslal zbornici spomenico, v kateri obtožuje ministrske komisije za vzporeditev državne obrambe, češ da te komisije ravnaajo svojevoljno in se nič ne ozirajo na prave vojaške potrebe.

Španska vlada je sklenila namesto dosedanjih družinskih živilskih nakaznic, izdati osebne nakaznice ter je zaradi tega zapovedala popisati vse taloge živil. Delavci, ki so brez lastne krivde nezaposleni, bodo dobivali živež brezplačno.

Švedski zunanji minister Günther je imel včeraj govor, v katerem je dejal, da bo Švedska za vsako ceno ostala nevtralna, da pa ta sklep nalaga vsem državljanom vrsto dolžnosti in žrtve.

Zaradi atentatov na člana nemške vojske je bila Parizu naložena globa milijon frankov. V tistih mestnih predelih, kjer so zadnje čase eksplozivne bombe, bodo kavarne in restavracije morali zapirati ob petih popoldne. Če se bodo atentati ponavljali, bodo Nemci kazenska določila še posttrili.

Ameriške oblasti so ustavile objavljanje vremenskih poročil. Vlada utemeljuje svoj ukrep s tem, da ne smejo podmornice in letalstvo držav Osi dobivati dragocenih vremenskih podatkov iz Združenih držav.

Nemški minister za propagando dr. Göbbels je te dni v Berlinu sprejel bolgarskega zunanjega ministra Popova ter začasnega romunskega ministrskega predsednika Antonesea in imel z njima daljši posvet.

V Lizboni te dni slovesno praznujejo 300letnico najstarejšega portugalskega lista »Gazzetta«.

Tri ruske petrolejske ladje so se iz Črnega morja zatekle v carigradsko pristanišče. Turške oblasti so jim odkazale v lukji posebno mesto.

Japonski letalski oddelki so se včeraj prvič vzdignili z novih oporišč v francoski Indokini ter od tam napadli razna mesta v kitajski pokrajini Junan.

Sovjetska vlada je zapovedala, naj moskovski radio začne z živo propagandno akcijo po vsej državi. Namen te propagande je, mobilizirati vse državljane, moške in ženske za obrambo ruskega ozemlja do zadnje moči. Kakor pravijo, hoče sovjetska vlada s to propagando premagati brezbržnost, s katero rusko ljudstvo spremlja potek vojnih dogodkov.

Zakon o državnem nadzorstvu nad tiskom je včeraj sprejela japonska vlada.

Da ne bi turška trgovina imela prehude škode, je vlada sklenila preklicati prepoved glede plovbe turških parnikov po Črnem morju. V prepovedane predele bodo odslej smele odhajati turške ladje, pa le tiste, ki niso večje kakor 300 ton.

Razni evropski državniki, ki so se udeležili posvetov ob podaljšanju pogodbe proti Kominterni, so včeraj vsi odpotovali domov.

Nova Evropa ima svoje središče v Osi in Osi kliče vse zdrave narode naj sodelujejo pri velikem obnovenem delu, ki sta ga začeli Nemčija in Italija, da bi vsak narod imel v novem celinskem redu mesto, ki ga zasluži. Glavni steber tega novega sveta bo socialna pravičnost, napoveduje vodilni nemški list »Völkischer Beobachter«.

Obdarovanje 43 pridnih delavk

Ljubljana, 29. novembra.

V Fašističnem domu na Erjavčevi cesti je bila večer domača slovesnost, pri kateri je bilo nagradjenih 43 starejših požrtvovalnih delavk-mater iz več tovarn v Ljubljani in okolici. Pri svečanosti je bil navzoč podtajnik fašista dr. Gatti. Predstavnice ženskega fašista na čelu z gospo De Vecchijev. Slednja je imela nagovor in zbrane delavke ter je rekla med drugim, da je fašizem dal delu tisto čast, ki jo zasluži, prav tako pa je dobila v fašističnem redu svoje dostojno mesto tudi žena. Duce je zavoljo tega odredil nagrade za delavke, da počasti njihovo utrudljivo in požrtvovalno delo. Rekla je tudi, naj bi bilo njihovo delo tista vez, ki veže ljudstvo nove pokrajine z italijanskim narodom. Letos je bilo prvokrat razdeljenih 43 Ducejevih nagrad za pridne delavke in to se bo poslej ponavljalo sleherni leto. Zaključila je svoj govor z besedami, naj bi delavke po svojem prihodu na domove in v tovarne povedale svojim tovarišicam in tovarišem, da so bile med fašističnimi ženskami, katere čutijo zanje in jim žele le dobro.

Za De Vecchijevu je spregovoril federalni podtajnik Gatti, ki je rekel, da jih pozdravlja v imenu Visokega Komisarja. Za večeršnjo slovesnost je omenil, da je ena številnih prireditev, s katerimi zna fašizem javno proslavljati delovne roke in njihove uspehe. Medtem ko divja v Evropi vojna, se Italija še vedno posveča zaščiti kulture in pa pridobitev slovenskega ljudstva. Fašizem je gibanje delovnega ljudstva, ki hoče z njim skupaj živeti, zahteva pa od delavstva le zvestobo in razumevanje. Osnovna misel vsega gibanja mora biti borba proti boljševizmu. Dr. Gatti je blagorval slovenske delavke, da so srečne, ker jih vojna ni tako zajela, kakor je pritisnila na italijanski narod. Razumeti je treba italijansko mater, ki nosi danes težka bremena in skrbno varuje domače ognjišče, da ga ne bi razrušila vzhodna nevarnost, ki bi rada podrla tudi ognjišča slovenskih domov. Rekel je tudi, da je fašizem najboljši izraz vsega dobrega in plemenitega. Potem je priporočil delavkam, naj se v stiskah in nadlogah obračajo na ženski fašjo. 24. decembra bodo tudi v novi pokrajini praznovali materinski dan. Visoki Komisar je za razne nagrade določil znesek 125.000, da bo mogoče razdeliti materam zbirke in dati za otroke potrebne približke in potrebščine.

Razen tega bo v Ljubljani ustanovljena brezplačna kuhinja za 450 brezposelnih ljudi in za rezeve. Istočasno pa ustanovila GILL posebno kuhinjo za šolsko mladino, ki bo dobivala pozimi brezplačen obed. Svoj govor je dr. Gatti zaključil z zagotovilo, naj bodo delavke prepričane, da je Fašistična Italija zagotovila slovenskemu narodu vse, kar potrebuje in vse pravice, ki mu uredo. Po tem govoru je bila razdelitev daril. Vsaka delavka je dobila 100 lir.

Barometer dosegel izreden rekord
Ljubljana, 29. novembra.

Vse je kazalo in napovedovalo, da bo suho, prijetno mrzlo vreme trajalo nekaj dni. Mnogi so zahtevali, da bo sedaj konec novembra in tja v december nastopilo še takozvano »starih bab poletje«. V petek zjutraj je bilo nebo jasno, modročisto. Nebesni svod je bil posut z zvezdami. Današnje jutro se je kazalo. Bilo je temno in oblačno. Pritisnil je mraz. Severni in južni se borita za oblast. V nižjih plasteh valovi severnik, visoko gori vlada jug. Pravijo, da diši res po snegu in pričakujejo, da bo začelo sedaj že v četrtilt to jesen snežiti.

Prav zanimive so vremenske spremembe. Jutranja temperatura je padla kar na -4,4° C ko je bila sicer včeraj tudi pod ničlo na -2,8° C. Barometer pa je davi dosegel tako izredno visoko stanje, ki ga vremenski zapiski niso zaznamovali niti v zadnjih 12 letih. Barometer se je davi povzpela kar na 773,7 m/m.

Drobne izpod Velike gore

Ribnica, 27. novembra.

Na povabilo prevz. škoła k pripravljali devetdesetnici se je odzvalo polnoštevilno tudi verno prebivalstvo v Ribniški dolini in Sodrski kotlini. V vseh cerkvah in v mnogih podružnicah so se pričele v sredo zastolne pobožnosti. V Dolenji vasi je vsako jutro vs. maša z govorom in rožnim vencem, popoldne ob 5 pa govor in litanije Matere božje. Tudi v podružnični cerkvi sv. Vida v Rakitnici je ob 5 popoldne zastolna pobožnost z litanijami in kratkim nagovorom. Ribničani se pridno udeležujejo pobožnosti v svoji cerkvi, kjer je zjutraj vs. maša, popoldne ob 5 pa litanije in nagovor. Prav tako kakor v Ribnici in Dolenji vasi se ljudje udeležujejo pobožnosti pri Sv. Križu, pri Novi Stifli, Sv. Gregorju, Sodrščici, na Gori in v Loškem potoku.

40 letnico bo obhajala na praznik Brezmadežne Marijina kongregacija v Ribnici. Družbo vzorno vodi g. Zajc.

Miklavževanje bodo priredili v Ribnici v petek 5. decembra člani Narodnega gledališča iz Ljubljane. Popoldne ob 3 bo prva prireditev za otroke, zvečer ob 6 pa za odrasle. Uprizorili bodo mladinsko igro in primerno veseligo. Ker so nastopajoči begunci, vabimo vse Ribničane in okolčane, da obiščejo prireditev. Miklavž bo delil tudi darila, ki se bodo sprejemala od 1 do 3 popoldne v dvorani. Vabljeni!

Miklavževanje bodo imeli tudi v šolskem vrteu, ki ga vodijo št. šolske sestre.

Davica se je pred kratkim pojavila v Lipovcu pri Dolenji vasi.

80 letnico je obhajala pred dnevi v Lipovcu Lovšnova mama Ivana. Na mnoga letal!

Lepa gesta. Učitelj v Sodrščici je sam nabral v trgu dva voza drv za revno begunsko družino v okolici.

Regulacijska dela pred Sodrščico lepo napredujejo. Zreguliran je že lep odsek od Zamostca proti trgu. Z regulacijo bo prebivalstvo mnogo pridobilo, saj je Bistrica ob večkratnih letnih poplavih napravljala ogromno škodo. Veliki predeli rodovitne zemlje so zamočvirjeni in dajejo le kislno krmo. Po regulaciji hudournika v gornjem toku do Podklanca je nevarnost poplav še večja. Zato prebivalstvo z veseljem pozdravlja ukrepe Visokega komisarjata, da posveča ravno tej regulaciji toli

Ribniško občinsko gospodarstvo

285.210 lir dohodkov in prav toliko izdatkov - Znižanje občinskih doklad za 40%, zvišanje trošarine, višje postavke za soc. skrbstvo in javna dela

Ribnica, 28. novembra.

Preračun za prihodnje leto, ki ga je obravnaval pred dnevi svetovet občine Ribnice pod predsedstvom komisarja G. Rudeža, je skrbno sestavljen in zasluži vso pozornost občinstva. Preračun predvideva 285.210 lir dohodkov in prav toliko izdatkov. Hvalevredno je znižanje občinskih doklad za 40%, ki je predvideno v preračunu, dočim je občinska trošarina povišana.

Osebnih izdatki predvidevajo 73.720 lir. So nekoliko višji od lanskih zaradi povišanja plač občinskih uslužbencev. Večja je tudi postavka za javna občinska dela. Za gradnjo občinskih cest, popravila in vzdrževanje je predvidenih 25.000 lir, za čiščenje potokov in vodnjakov 10.000 lir, za vodovod 15.000 lir. Predviden je tudi primeren znesek za dograditev šole v Sušju. Prispevek ubožnemu skladu za podpiranje revežev znaša 13.880 lir, za nabave plemenske živine 3.000 lir. Za socialno skrbstvo je predvidenih 25.980 lir, za božičnico za revne otroke pa 2.000 lir.

Med dohodki je predvidenih 86.960 lir ob-

Avtomobilna nesreča na Rudniku

Ljubljana, 29. novembra.

Na Rudniku ob glavni cesti se je snoči okoli 16.30 primerila huda avtomobilna nesreča. Bilo je že precej drobnič. Brezposelni mizarški pomočnik Rudolf Drobnič je vozil na kolesu z mesta proti domu. Bil je že pri hiši št. 121, kjer stanuje. S kolesom je krenil z desne strani na levo, da bi zavil k hiši. Ni pazil na okolico, niti ni bil pozoren na druga vozila. Ko je krenil s kolesom v ostrem loku proti hiši, je od zadaj privozil s primerno veliko brzino neki luksuzni avto, v katerem je bil neki gospod z ženo. Avtomobilist kljub temu, da je skušal avto ustaviti, ni mogel preprečiti nesreče. Avto je podrl košarja na tla. Avto sem pa je krenil na levo in se zaletel v občestni kamen s tako silo, da se je prednji del avtomobila popolnoma razbil. Mladi Drobnič je nezavesten obležal na cesti. Avtomobilist je obupan vzkliknil: »Človek božji, kaj ste vendar mislili, da ste tako vozili!« — Ponesrečeni Drobnič je dobil močan pretres možganov, pa tudi druge poškodbe po životu in na nogi. Prepeljan je bil z rešilnim avtom v bolnišnico.

pozornosti. Sedaj odvajajo v že regulirano strugo vodo iz studencev in mlak na travnikih ter tako izboljšujejo meliorizacijo zemljišč. Z regulacijo v odseku od Zamostca do Sodrščice bo pridobljenih nad 90 ha rodovitne zemlje, z regulacijo od trga v dolino pod Brežami pa okrog 250 ha zemlje. S tem je dovolj poudarjena važnost regulacijskih del za te pasivne kraje. Regulacijska dela, ki jih vodi g. inž. Salehar Rajko, so solidna, izvršuje pa jih hidrotehnični oddelek v lastni režiji, zato pa so tudi cenena.

Vodno zadrugo bodo ustanovili v Sodrščici. Njen namen bo z malenkostnimi prispevki lastnikov zamočvirjenih zemljišč in s podporami ter navesti javnih oblasti izuševati drežne in oskrbovati regulacijske naprave. Vodna zadruga bo imela poleg tega tudi cilj, zgraditi s podporami oblasti javni vodovod.

Drenazna, osuševalna dela je pohvalno izvršil posestnik Benčina iz Bukovice.

Glas iz občinstva. Most bodo gradili na cesti Jurjevica-Sajevec. Čez potok Sajevec so zgradili lansko leto 18 tonski širok most, primeren za promet na tej cesti. Sedaj nameravajo zgraditi čez isti potok pod Jurjevico drugi most. Zgraditi pa ga nameravajo v ožji širini kar preveč, s čimer pa ljudje niso zadovoljni. Ker širok most ne bo stal mnogo več kakor razmeroma ozek most, prosijo občinstvo, da se zgradi za to cesto most v isti širini, kakor je prvi most. Za to je tudi vodna zadruga v Ribnici, ki je odločno proti gradnji ozkega mostu.

Promet na cestah na Kočevskem, Ribniški dolini in Sodrški kotlini je bil zadnje dni zelo živahen. Povsod smo videli številne avtomobile, ki so prevažali pohištvo. Živila in ljudi v Kočevju ali Staro cerkev. Kočevjarji se res v ugodnih razmerah vračajo po 600 letnem bivanju na naši zemlji v okviru Rajha. Izseljevanje se je izvedlo v najlepšem, discipliniranem redu in dobri oskrbi. To smo lahko videli tudi pri transportih in kamijonih, ki so se kar vrstili po cestah. Dobro obloženi avtomobili, harmonika, hilerjaska zastava, ljudje, potem zopet kamijoni, naloženi z rejnimi živalmi in prašiči itd. Izselilo se je tudi precej Slovencev, ki žive v zakonu, v katerem je mož ali žena nemškega pokolenja.

Naročnino poravnajte le proti potrdilom naše podružnice.

činskih doklad, 192.484 lir občinskih trošarin od alkoholnih pijač.

Sestavljen je tudi preračun občinskega gospodarstva odbora za trg Ribnico. Ta predvideva 26.710 lir dohodkov in prav toliko izdatkov. Izdatki se bodo krili s 30% trško podobinsko doklado na državne neposredne davke. Ta doklada bi dala 31.950 lir.

Preračun je na vpogled v občinskem uradu od petka do srede vsem davkoplačevalcem ribniške občine.

V treh vrstah...

Zadnje pridelke pospravljajo naši kmetje s polja. Prezgodnji sneg je pred tedni onemogočil pobiranje repe, korenja in pese. Na Dolenjskem je repa slabše obrodila, pač pa sta dobro obrodila korenje in pesa.

Oskrbo prebivalstva z mlekom ureja uredba Visokega Komisarja. Zavoljo tega so nekatere podeželske mlekarne prenehale posnemati mleko in izdelovati surovo maslo. Dolenjska bo večino svojega mleka dobavljala Ljubljani, da v mestu ne bo stiske in pomanjkanja. Pač pa se je na deželi dogodilo več primerov, da so dostavljali mleka začeli odpovedovati svojim odjemalcem mleko. Po objavljenem pojasnilu Prevoda pa je bil tudi ta nesporazum odstranjen in tako sedaj v večjih podeželskih krajih dostava mleka funkcionira tako kakor poprej.

V tovarni KID na Jesenicah se je ponesrečil 56 letni ključavničar Matevž Kavčič. Na levo oko bo najbrž oslepel. Prepeljali so ga v bolnišnico v Celovcu.

Nemško planinsko društvo v Mariboru je bilo ustanovljeno pred dnevi. Zborovanje je vodil zastopnik graškega planinskega društva Dr. Obersteiner. Za predsednika je bil izvoljen Aleksander Lininger. Mariborsko društvo bo prevzelo vse planinske kočje na Pohorju in planinska zavetišča na Stajerskem.

Dva dečka sta se udrla v zaledenelo jezero. Scherbaumov ribnik pri Gornjem Razvanju pri Mariboru je zamrznil. Toda ledena skorja je bila prešibka, da bi prenesla drsalce, med katerimi so zlasti otroci. Tako sta šla dva desetletna dečka na led in se poskušala drsati. Toda najprej se je pod enim udrla ledena skorja, da je nesrečnik izgubil v vodi. Ko mu je tovariš priškolil na pomoč, je tudi njega zadel enaka usoda. Oba sta utonila.

Cepljenje proti tifusu, obvezno za tiste, ki dostavljajo ljudem mleko in druga živila, je bilo odrejeno tudi za Novo mesto. Tudi tam bodo za cepljenje obvezni ljudje morali uživati tablete skozi osem dni.

Piva zmanjkuje v Srbiji. Bajlonijeva in Vajfertova pivovarna v Belgradu sta druga za drugo ustavili obratovanje, ker jima primanjkuje premoga. Sicer je premoga še precej, vendar ga porabljajo v druge najnujnejše namene, posebno pa za kurjenje in pogon belgrajske elektrarne, ki sedaj obratuje v polnem obsegu in oskrbuje s tokom v istih količinah kakor poprej. Sedaj je v Srbiji v delnem obratu le pivovarna v Jagodini, ki pa pošilja v glavno mesto le po en vagon piva tedensko. Za četrtilijonsko mesto je ta skromna količina vsekakor premajhna, da bi mogla zadovoljiti vse prijatelje piva.

Vse adventne nedelje bo imel ob pol 10 v stolni cerkvi pridigo prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman. Prva pridiga jutri.

Uvodno točko violinskega koncerta Karla Rupla tvori Tartinijeva sonata, ki je znana pod imenom Vražja sonata ali Vražji trilek. Tartini sam je napisal o postanku tega dela sledeče: V sanjah sem slišal sonato, ki jo je igral vrag. Bila je tako čudovito lepa, da bi je tudi najdrzejši poet fantazije ne dosegel. Sonata me je tako presunila, da mi je zastal dih in da sem se prebudil. Takoj sem segel po svoji violini, da bi si zapomnil vsaj del tega, kar sem slišal v sanjah. Skladba, ki sem jo napisal, je sicer najboljša od vsega, kar sem v svojem življenju komponiral, toda razdalja med njo in tem, kar sem slišal v sanjah, je veličanska. Razni violinski virtuozji in skladatelji so opremili to sonato s kadencami. Med najlepše spadajo Kreislerjeve kadence, ki so natrpne s tehničnim posebnostmi najzamatnejše vrste. Tartinijevo Vražjo sonato bo igral violinist Karlo Rupel v Kreislerjevi izdaji v torek, dne 2. decembra, ob pol 7 zvečer v veliki Unionski dvorani. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

Denarnico z nekaj denarja je našel neki gospod na vogalu hotela Union. Kdor je denarnico izgubil, naj se oglasi v trgovini Sfiligoj v Frančiškanski ulici.

Il Sapone della vittoria autarchica.
Noncorrode. Richiedere campioni gratuiti

FAUST
Milo avtarihijske zmage. Nerazjedajo. Zahlevajte brezplačno vzorca.

Ditta EAUSTA.
V. Bassi & MILANO

ČRNA KAMELA

Zares se počutim zelo sproščeno. se je smehljala Shelah. Prikimala je Juliji. »Prosim, oprostite me za trenutek! Rada bi poiskala iglo za te moje rože.«

Ko je izgubila v preddurju, se je Bradshaw ves žareč obrnil k Juliji. »Sijajno izgledate! To vse stori podnebje. Ne morem pa tajiti, da ste bili prav tako očarljivi tedaj med najino vožnjo od tam.«

Tedaj ga je prekinila: »Povejte mi rajši, kako vam ugaja Shelah?«

»Shelah? Za hip je premišljal. »Ah, krasna je. Ljubezniva, toda malce izumetničena. Dobra igralka v življenju kakor tudi na odru. V zadnjih dveh letih sem spoznal veliko filmskih ljubimcev, da sem si lahko ustvaril sliko o Hollywoodu. Toda z dolžnim obzirom moram reči, da utegnejo vsi ti pasti v senco.«

»Vi Shelah še ne poznate v pravi luči.«

»Ne, seveda ne. Da je bila do vas tako ljubezniva, ji štejemo dvakrat v dobro. Kar se pa tiče mojega okusa glede žensk — in reči moram, da sem se temeljito oziral okrog sebe.«

»Tako, glej ga, glej!«

»Moj ideal je čisto drugačne vrste. Mlada, nepokvarjena, šaljiva in ljubezniva — neverjetno podobna vaši cenjeni osebi. Takšno mora biti moja dekle — in vsak trenutek sem pripravljeno, da svojim besedam utrem pot v dejanja.«

Nepričakovano je prišla Diana v sobo. Tudi ta še ni bila preoblečena.

»Halo, dragi mladenič, je rekla. »Ali bi šli sedaj z menoj plavat?«

»Gotovo. Z vami in z vsakomur, ki mu je kaj od tega.« Po-

gledal je Julijo. »Pridite! Sedaj, pred mesečnim vzhodom je najlepši čas. Ali gre morda še kdo, ali pa samo mi trije?«

Julija je zmajala z glavo. »Ni verjetno, da bi šel še kdo! Ostali so se bili že oblekli in...«

»Spet nova prednost naše starostjo, je odvrnil. »Torej, pojdimo!«

Shelah se je spet pojavila. Na rami je nosila orhideje.

»Ravno na tem smo, da se gremo kopat v svetovno znane vode Waikikija, je jvil Jimmy. »Ali bi šli z nami?«

»Drugič, je odgovorila. »Nocoj sem žalibog gostiteljica.«

»Na ta način boste ob najlepši vtis svojeva življenja, je navdušeno izjavil Bradshaw. »Mehki valovi tih udarjajo ob korhalno obrežje, nad vami pa se boči z zvezdami posuto nebo, izpod njega pa tvori mesec svoj blesketajoči most — in vsak leden voziyo ladje iz Los Angelesa ter San Francisca po znižanih cenah...«

Zazvonilo je. Shelah je pospremila mladino v preddurje.

»Vzemite si kopalno obleko, je rekla Julija Bradshawu. »Pokazala vam bom, kje se boste lahko preoblekli! Bomo videli, kdo bo najhitrejši! Kdor bo prvi v vodi, bo dobil nagrado!«

»Potem jo bom dobil jaz, je prepričljivo zagotavljal mladenič. »Sicer pa si jo bom sam izbral.« Tedaj so vsi stekli po stopnicah navzdol.

Spet je pozvonilo. Shelah je stala sicer tik zraven vrat, vendar je smatrala, da je pod njeno častjo, da bi odprla. Šla je torej nazaj v sobo, dokler ni Jessop čez čas storil svoje dolžnosti. Takoj potem je spustil v hišo dva nova gosta, precej odsvetelo gospo tridesetih let, in visokega, plavalasega in nekam samozavestnega gospoda.

»Rita Ballou, je zaklicala igralka. »Moj Bog... pa tako dolgem času. In Wilkie — res sem vaju iskreno vesel.«

»Do! dan, draga, je rekla gospa, ki jo je bila nazvala z Rito.

Njen spremljevalec je stopil naprej. »Povejte mi, Shelah, kdaj bo večerja!«

»Ob pol devetih — toda to ni nobena ovira — — — Ballou se je obrnil k svoji ženi: »Kaj se nikoli ne boš navadila...«

»Saj ni tako hudo, je pikro odgovorila. »Potem se bova vsaj lahko nekoliko pozabavala s Shelah, preden pridejo ostali.«

Obrnila se je k njej: »Velika škoda, da te pri tvojem zadnjem potovanju tod skozi misva videla. Bila sva tedaj ravno v notranjosti dežele.«

»Hvala Bogu, da ti je sedaj ustreženo! je pripomnil Wilkie. »In vi ste videti še vedno tako cvetoča kakor nekoč.«

»Kako neki to dela, je vprašala Rita z lahnim poudarkom, njene oči pa so zvedavo ogledovale prijateljico.

»Po vsej verjetnosti si odkrila izvirek mladosti, se je dobriak Wilkie.

Shelah se je nasmehnila: »Mislim, da leži ta izvirek na Havajih.« Pogled je obvisel na Riti in jasno nadaljeval: Po vsem videzu pa ni tako.

Rita je dobro razumela. »Prav gotovo ne, je krepko odvrnila. »Pač pa leži v hollywoodskih lepotilnih salonih in ti to tudi prav dobro veš! Tukaj ženska mnogo hitreje odsvete kakor pa...«

»Neumnost, je protestirala Shelah.

»Pa vendar! Oh... šele sedaj sem se spametovala — čoprav prepozno! Boljše bi bilo, če bi bila v Hollywoodu in ostala pri svojem poklicu.«

»Toda — draga moja, saj si vendar postala srečna z Wilkiejem?«

»Se razume samo po sebi. Ravno sedaj se učim prenašati ga.«

Wilkie je skomizgnil z rameni. »Ne jemljite zares vsega, Shelah, je rekla. »Vso pot sva se samo pripravila. Veste, Rita je zelo živčna.«

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Ljubljana, 29. nov.

Z odlokom Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka, 1. decembra zjutraj do nedelje, 14. decembra zvečer.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje (vse v lirah):

Domači krompir na drobno 1.30; zelne glavice na drobno 1.20; kisa repa 2.—; rdeča zelja 1.—; ohrovt 1.—; cvetača 3.20; brusni ohrovt 5.—; koleraba 1.—; debela koleraba do 4 komade na kilogram 2.—; rumena koleraba 0.50; rdeča pesa 1.75; rdeči korenček brez zelenja 2.50; rumeno korenje na drobno 0.80; šopek zelenjave za juho s korenčkom 0.20; peteršilj 2.50; por 3.—; zelena 2.40; črna redkev 1.20; osnaženi hren 3.—; domača čebula 2.—; šalota 2.—; česen, 25 glavice na kilogram 4.—; otrebljena endivija 3.—; otrebljeni veliki motovilec 6.—; otrebljeni mali motovilec 8.—; otrebljeni domači radič (kikorija) 3.—; domači zeleni radič 4.—; mehka špinaca 2.50; trda špinaca 1.50; liter suhih bezgovih jagod 6.—; kilogram suhega letošnjega suhega lipovega cvetja 20.—; domača jabolka: I. kabanča, dolenska voščenska, renete (Harbertova, šampanska, landsberška, kaselska in Baumanova) 4.50; II. kosmatič, zelenci, tafelki, rožmarinčki, carevič 3.40; III. zdrava drobna jabolka vseh vrst 2.—; IV. obtolčena, črviva in nagnita jabolka za

kuhanje 1.50; domače kutine 3.—; domači kolanj 3.—; domači orehi na drobno 11.—; gobe: a) rumeni in rjavi ježek, storovke liter 1.—; b) liter listič in večjih zimskih kolobarnic (mrznic, sivk) 1.50; c) liter sirovk, možkov (jelenovega jezika), žemljeva, ovčega vimena 2.—; d) liter malih sivk za vlaganje (mrznic) 2.50; e) kilogram mladih čebularjev ali maslen 3.—; f) kilogram jurčkov z zaprtim klobukom 10.—; g) kilogram jurčkov z odprtim klobukom 6.—; kunči žive teže 10 lir.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozarjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavi poseben cenik za uvoženo zelenjavo in pa sadje.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na živilskih trgih na Vodnikovem in Pogacarjevem trgu ter v Mostah, temveč sploh pri vseh prodajalcih in prodajalcih v vsej mestni občini ljubljanski.

Z vsem podarjkom pa spet opominjamo gospodinje, da ne smejo preplačevati blaga, ker ga s tem dražje samim sebi in vsemu prebivalstvu. Preplačevanje je prav tako kazniv kot prodajanje po nedopustnih višjih cenah, nadzorstvo je pa vsak dan strožje in kaznovane so bile tudi že gospodinje za preplačevanje, ker s tem dajejo potuho verižništvu. Gospodinje in kupovalke naj same pomagajo pri nadzorovanju najvišjih cen ter podpirajo uradne organe v boju proti druginji, predvsem naj pa pomagajo preganjati verižništvo in sploh izkoriščanje prebivalstva.

Zaradi poštnih znamk - nad dve leti robije

Razprava pred velikim senatom - Debata o pnevmatikah

Ljubljana, 29. novembra.

Ze pred dnevi smo poročali o nekaterih zadevah, ki se nanašajo na kupovanje redkih poštnih znamk in raznih serij, ki so v Ljubljani, pa tudi po raznih mestih Evrope med filatelisti zelo iskane in tudi dobro plačane.

Ni čudno, da sežejo nekateri nepremišljeni in po dobrem, toda hitro zasluženemu dobičku hlepečki ljudje tudi po sredstvih in trikih, ki vsebujejo zločin. Tako je neki mladi brivski pomočnik Milan letos 21. oktobra prišel v neki lokal, kjer se shajajo prijatelji in prodajalci raznih poštnih znamk in kjer je ob gotovih urah velik semenj za znamke. Ta mladenič je stopil v trgovsko zvezo z nekim natakajem Antonom in mu razodel, da ve za dobrega kupca znamk, samo mora z njim tja v neko hišo na Starem trgu v podstrešje, kjer se baje nahaja pečen interesent in nakupovalec znamk, ki bo njegovo zbirko prav dobro plačal in mu odšel za celo serijo čedne tisočake. Odsla sta tja iz dotičnega lokala. Ko sta prišla v dotični hiši višje gori do podstrešja, je fant natakarja Toneta udaril z nekim trdim predmetom po glavi, da se je zgrudil. Toda bil je še toliko pri zavesti in moči, da je začel klicati na pomoč. Ljudje so prihitali iz stanovanj. Ko je mladenič videl, da mu grozi velika nevarnost, jo je ubral po stopnicah na ulico, kjer so ga prijeli. Izročili so ga stražniku in nato je bil fant odveden v sodne zapore. Proti njemu je bila uvedena preiskava zaradi zločina poskusnega ropanja in kratic zaradi zločina vplomne tatvine, ker je sredi avgusta v omarno nekoga jožeta in mu odnesel znesek 600 din takratne valute. Ta vplom je prišel šele sedaj na dan.

Veliki kazenski senat, ki so ga tvorili s. o. s. g. Ivan Kralj kot predsednik in so bili kot sodniki gg. Ivan Brelih, Rajko Lederhas, Vinko Štrukelj in J. Zorko, je večerjaj mladega roparja sodil. Fant je vse odkrito priznal in se opravičeval, da ga je zapeljati pohlep po hitrem zaslužku. Po dobro uro trajajoči razpravi je bil Milan obojen zaradi zločina poskusnega ropanja in vplomne tatvine na 2 leti in 3 mesecih robije.

Trilanski senat pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Kralja je večerjaj obravnaval 2 zantimvi prizivni razpravi. Pri drugi razpravi je šlo za vprašanje kršitve uredbe o zračnicah in gumijastih ceveh za kolesa. Neki ljubljanski trgovec s kolesi je bil prijavljen od pristojne kontrolne oblasti, da je kršil omenjeno uredbo, ker ni imel sestavljenega pravega seznama o nakupu in prodaji pnevmatik. Pred okrajnim sodiščem je bil trgovec svojočasno oproščen, ker je dokazal, da ne zadene njega nikakva krivdica. Državni tožilec je izvedel proti oprostitvi sodbi pravega sodnika priziv in večerjaj je trilanski prizivni senat obravnaval to zadevo. Bila je prav živahna debata o kolesih in pnevmatikah. Obtoženi trgovec je natančno pojasnil dejanski stan, kako je bila pri njem v trgovini in skladišču izvedena predpisana kontrola. Šlo je v prvi vrsti za 60 pliščev in 35 zračnic. Storil je vse, da bi zadostil dotični uredbi o registraciji zračnic in gumijastih pliščev. Plišče in zračnice je prejel neko soto in ni mogel tako napraviti vseh formalnosti.

Državni tožilec je izpodbijal utemeljenost oprostitve sodbe, ker ne gre v duhu uredbe same le za popis in seznam prostih zračnic in pliščev, marveč tudi za one, ki so montirane na kolesih. Prvi sodnik je tolmačil uredbo tako, da je treba prijavitelji samo zalogo prostih zračnic in pliščev.

To ne gre. Obtoženec je kršil uredbo o pnevmatikah.

Branilec obtoženega trgovca je kratko utemeljeval zavrnitev priziva in predlagal potrditev prve sodbe. Zadevna uredba je imela le namen, da se produkcija in razdelitev gume pravilno uredi za tekoče potrebe. Določeno je, da se 70% nove gume uporabi za zamenjavo starih in 30% za nova kolesa. Prizivni senat je po daljšem posvetovanju potrdil oprostitvo sodbo prvega sodnika iz razlogov prve sodbe in pristavil, da je bil obtoženec ob času kontrole odnose objavne uredbe dejanski v hudi zmoti, da ni mogel preccniti obsega vseh predpisov.

Opozorila mestnega prehranjevalnega zavoda

Odrezke novembrskih živilskih nakaznic morajo oddajati v mestnem prehranjevalnem uradu trgovci z začetno erko A-M v ponedeljek 1. decembra, peki v torek, 2. decembra, trgovci z začetno erko M-Z pa v sredo 3. decembra.

Reklamacije glede decembrskih živilskih nakaznic, ki jih mestni službenici dostavljajo na dom, bo mestni prekrškovni urad sprejemal izključno in brez izjeme šele od toka 2. decembra pa do srede 10. decembra v dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu od 9—14. Zato naj oni, ki so jim bile decembrske živilske nakaznice že dostavljene na dom, ali oni, ki jih poptomna ne bi dobili, počakajo z morebitnimi reklamacijami do prej navedenega roka. Spet pa vse opozarjamo, naj skrbno pazijo na svoje živilske nakaznice, da jih ne izgube ali ne uničijo. Pod nobenim pogojem namerč ne bodo mogli dobiti drugih in se v tej zadevi sploh ni treba obračati s prošnjami na mestni prekrškovni urad, ker dodatnih nakaznic za izgubljene ali drugače uničene nima in jih zato tudi nikakor ne more izdati.

Dodatek k poročilu o seji mestnega sveta

Ljubljana, 29. nov.

S seje mestnega sveta ljubljanskega smo večerjaj objavili zlasti izvleček iz govora župana dr. Jura Adlešiča z njegovimi uvodnimi besedami k računskem zaključku 1940-41 in k poznejšim izrednim izdatkom, ki jih pri sestavljanju letošnjega proračuna nikakor še ni bilo mogoče pričakovati. V poročilu smo sicer navedli, da je bil mestnim službencem izplačan predujena v višini dveh mesečnih plač v skupnem znesku 1.600.000 lir, nismo pa objavili, da je mestna občina mestnim službencem izplačala tudi 20% povisek v znesku 800.000 lir. Tako je torej mestna občina v sedanjem proračunskem letu samo mestnim službencem poleg rednih prejemkov izplačala za zboljšanje razmer 2.400.000 lir, a s tem zneskom vred je imela z drugimi nepričakovanimi stroški skupaj 2.800.000 lir nepričakovanih izdatkov. Pri vsem tem se pa seveda vsa naša javnost mora zavedati, da so žrtve Ljubljane v dandanašnjih razmerah resnično malenkostne v primeri z žrtvami in katastrofami premnogih drugih mest.

OSRAM-DECALUMEN
da luce a buon mercato
Vam nudi luč poceni!

Prve Miklavževe izložbe

Ljubljana, 30. novembra.

Še dober teden, pa bo sv. Miklavž. Tisti dobri Miklavž, ki se posebno rad spominja otrok, pa tudi nobenega dobrega ne pozabi. Otroci so že v skrbeh, kaj jim bo letos prinesel. Sila pridni so, posebno zadnje dni; vsak dan molijo, mamicc ubogajo kot vse leto ne, vse takoj narede, kar jim starši naroče, v žoli so pridni, da nikoli tako. To pa vse zaradi tega, da jih sveti Miklavž ne bi pozabil.

Otroci že pišejo prva pisma, v katerih se priporočajo sv. Miklavžu in mu nastavljajo, kaj vse bi radi. Obiljubljajo mu, da bodo še bolj pridni kakor pa so bili do zdaj.

Otroci ne morejo zadržati čez dan doma in prosijo mamicc, da gredo z njimi v mesto, da bodo videli, kaj vse ima Miklavž pripravljeno za otroke. Res, nekateri trgovine imajo že okusno opremljena izložbena okna. Za steklom je videti marsikaj, kar si želi otroško srce. Posebno trgovine s sladkimi rečmi so pohitele letos. Če te nanese pot skozi Gradišče, pa lahko vidiš pred izložbenimi okni znane Šumitve trgovine z bomboni otroki, ki gledajo Miklavže in parkeljne, ki se tam zadaj za steklom vrte na posebnih ploščah. Okrog njih pa toliko dobrih stvari, samih bombonov in sladkih dobrot. Kar slina se jim eede, ko gledajo vse to.

Pa tudi drugod po mestu je pred izložbami mnogo drobiža, ki gleda in se vsemu čudi, kako gredo vlakli kar sami, kako se za steklenimi izložbami vse premika. Koliko želja, koliko prošnja morajo mamicc preslišati. Otrokom morajo vse obljubiti, če jih hočejo spraviti domov.

Kakor kaže, letos dobri sv. Miklavž ne bo mogel biti tako radodaren kakor je to bil druga leta. Tudi on ima težave, velike težave, kako bi ustregel tolikim otrokom. Družinske skrbi ga tarejo. Treba je poskrbeti najprej za hrano, da bodo imeli otroci kaj jesti, potem pa za obleko. Pa še toliko drugih skrbi, ki tarejo sleherno družino.

Promet potniških vlakov št. 630 in 613 na progi Ljubljana-Zalag

Pričenši s 1. decembrom t. l. vozita dnevno redno na progi Ljubljana-Zalag potniška vlaka št. 630 in 613 s sledečimi odhodnimi in prihodnimi podatki.
Vlak št. 630 odhod iz Ljubljane ob 14.20.
Vlak št. 630 prihod v Zalag ob 14.35.
Vlak št. 613 odhod iz Zalaga ob 14.41.
Vlak št. 613 prihod v Ljubljano ob 14.53.

Zahtevajte povsod naš list!

Koledar

Danes, sobota, 29. novembra: Saturnin, m. Nedelja, 30. novembra: t. adv. Andrej.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayer R., Sv. Petra c. 78. Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljaj od sobote od 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravst. svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta 15, II. nastr., telefon št. 32-84. V nedeljo, dne 30. novembra ob 11 dopoldne bo imel vodstvo po umetniški razstavi Kregar-Omerra-Putrih v Jakopičevem paviljonu g. akad. slikar in prof. Iv. Vavpotič. Oglejte si razstavo čimprej, ker bo odprta le še teden dni.

PRAKTICNO MIKLAVŽEVO
DARILLO JE LEP
PISEMSKI PAPIR
kateraga Vam nudi
v veliki izbiri
LJUDSKA KNJIGARNA in trgovina NICMAN

Abonentom Opere in Drame je »Gledališki koledarček« najlepši priročnik za vse leto. Poleg zanimivih člankov, ki zanimajo vsakega gledališkega obiskovalca je v njem še 66 slik vaših ljubljencev z odras. Posebej opozarjamo na razpis bogatih nagrad. Dobite ga pri gledaliških blagajni in biljetarjih. »Gledališki koledarček« je najlepše Miklavžovo darilo!

Prihodnja nedeljo se nam bo odkrila velika Leskovčeva oblikovalna moč v njegovi poslednji drami »Vera in nevera«, v kateri je s široko iskrenostjo iz lupine človeških strasti izluščil jedro našega življenja — ponižno vero, ki s svojo notranjo močjo razbije ves zunanji videz. Opozarjamo na začetek predstave, ki bo v frančiškanski dvorani topot ob 3 popoldne. Vstopnice dobite v trgovini Sfiligov v Frančiškanski ulici. Čisti dobiček prireditve je namenjen socialni akciji Rdečega križa.

Ljubljansko gledališče

Drama:
Sobota, 29. nov.: Nočoj bomo improvizirali. Izven. Znižane cene. Začetek ob 17.30.
Nedelja, 30. nov.: ob 10.30 Snežuljčica. Mladinska predstava. Zelo znižane cene. — Ob 17.30: Botter Andraž. Izven. Znižane cene.
Opera:
Sobota, 29. nov.: Madame Butterfly. Izven. Začetek ob 17.30.
Nedelja, 30. nov.: Faust. Izven. — Začetek ob 15. uri.

Igor Zagrebnjani:

Zavetje v pečevju

Ti vedi, kako je bilo, ampak neki dan, ko je tako lepo sijalo sonce, so se vsi trije opravičili precej daleč pred od zavetja. Naveličali so se že bili tiste večnega pohajanja podolgem in počez ter pretegovanja zunaj po poti. Zazeleli so si izdatne hoje. Noge jih niso hotelo nič kaj pridno poslušati, polente so se in izpridile od mirovanja. Tako si pozimi še zmerom kaj postoril, če drugje ne, pa v hirbu, zdaj pa kar ves ljubi dan samo sedenje. Človek se zares odvadi. Urno so speli v breg, do kolen se jim je ugrazelo, ali nič zato. Kako se je nogam zdelo dobro, ko so čutili okrog sebe hlad kašaste gane! Naglo so se segreli in že prav kmalu si je moral ta in oni z rokavom čez čelo, zakaj pot mu je bil leden v curku. Kakor meh se je sopol. Meča so boela in stegna. Takoj se vidi — človek je prišel iz vaje, je vse zastoj. Dobro se jim je pa le zdelo, ko so se tako poganzjali vkreber.

»Daj no, daj, prestopi se le vendar, da ne boš pognal korenin!« so se dražili, vsi rdeči in znojni v obraz.

Sonce je sijalo v sneg, da jim je jemalo vid. Zmerom je moral ta ali oni pogledati kam v skale, da so se mu spo-

znanostno mite in zveste barve, da človeka skoraj sram obide pred njim, kadar je sam in ga kdo ne more zamotiti z govornjem! Takote, ko sede, pa ga zagleda okrog sebe v travli!

Saj res, tega cvetja je bilo tod naokrog ničkoliko!
O, saj ga bo letos spet, prav gotovo! Zdal pa vidiš, tale sled se vleče za nami, dosti je še snega. Prav semle v sedlo ga je bilo od sile nametlo. Tako je! Do fitista časa, ko se boš ti, belo cvetje z rumenimi očmi spet takote grelo na soncu kakor se mi, je še dolga, prav dolga!

Ampak, kadar bomo spet na svojem in bomo lahko brez skrbi hodili čez sedlo, sli, kamor nas bo volja in kamor bo potreba iti — takrat te bomo pa že bolj pogledali. Nobenega ne bo sram, če si bo utrgal dve, tri bučke od todle in poštel doma povedal, tele so pa odtam, ker smo se bili pomudili takrat, ko smo si po dolgi zimski upali ven iz zavetja, čeprav bi nas bili Francozi lahko mimogrede iztaknili! Gori v sedlu smo bili, tam smo se greti, prav močno je že bilo sonce!

Guškali so se na ruševih vejah. Tak gram je tam rasel, da je bilo dosti prostora za vse tri.
Kako je to dobro delo!
Zares je bilo sonce že od sile močno! Zraven pa je še prav potuhnjeno eem pa tja pihnil malo bolj hladan veter, ki se je bil pobral spodaj, od osojnih sne-

žič se ga je prineslo gori na sončno višavo. Ta je človeka prav toliko zmrazil, da mu je bilo všeč. Pogledal ga je z mrzlo roko po vratu, se mu priljuzil k lahtem, podražil razgreta lica — kakor bi jih podgrnil z ledenim keržkom — kaj le naj bi se poznalo, ko so pa kar žehlela!

Zvonili so z nogami čez veje, glavje pa so imeli sredi grna. Veter je vlekel čeznje, res je bil hladan, motil jih pa ni prav nič. Zdal pa poglej tjagor, v nebo! Kako je tam dan lep! Oblacka ni videti nikjer, niti mogle, še v Celestniku ne! Sonce pa tako letno greje.

Dolgo so se tako gospodili. Kako pa bi se tudi ne? Kaj pustih dni je bilo treba prebiti, takih dni, ko je zunaj meteo ekupaj kar po ves teden. Ni nehalo ponoči, ni se hotelo ustaviti z jutrom. Ti pa hodi, vsega skupaj že stokrat sit, iz kota v kot, pa spet nazaj!
Zdal se so se pa res že enkrat pošteno nagazili. Le kdo naj bi bil jim zameril, če malo polenarijo, ko so pa opravili tako pot, pa povrhu še vsi trdi in napol usmrajeni od čezmerna počitka!

Dolgo časa so bili tiho. Zadovoljen pa je bil vsak tako, da bi predel, če bi bil maček.
Nazadnje pa je le vprašal Pohar. Kar na lepem ga je obšel strah.
»Tone, kaj pa, če so nas Francozi opazili?« je rekel.
»Tak ne govori neumnosti, Pohar! Mar jim je zdaj, ko so hribi še vsi beli in ko zraven tegá pozimi od nas enega

niso imeli prav nobenih sitnosti!« ga je pogovoril Gradišar. »Prav ljubi se jim menda, da bi stikali v tri dni! Če jim pozimi nismo nagajali — ali misliš, da bo še komu med njimi prišlo kaj zastran nas na misel? Pojdi no, pojdi! Glavo grem staviti, da ee še enemu od njih ne sanja o takihle zavetjih kakor je naše! Kar brez skrbi bodi zaradi te reči, ali ne res, Tone?«

»Odveč govorenje, Gradišar! Kar smo napravili, smo napravili! Če nas je kdo spodaj opazil, pošelj bo že jutri slo za nami krdelo. Mislim pa, da so preveč zavetjani v druge reči in da si je misliti ne utegnejo, kako blizu imajo tiste, ki so jim jeseni usile!«
Tako je rekel Tone.
Ne Pohar, ne Gradišar, nobeden ni nič dejal na te besede.

Poharja je skrbelo, kaj pa, če bi jih bili Francozi le ugledali? Če že ne danes njih samih, ko so hodili po snegu do semle gor in se zdaj vznak leže zibljevo v ruševju, potem pa nemara jutri. V taki čisti, nenačeti belini, se mora sled poznati različno, posebno, če jo pustiti več nog. Tako se vidi odspodaj kakor trak prav gotovo da.

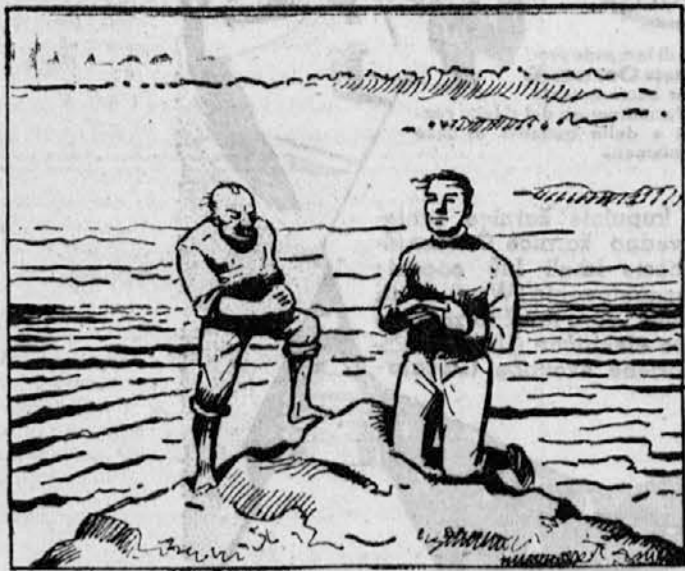
Kako lepó greje to sonce!
Kar čuti ee, da bo nazadnje tudi sem, prav v sredo gorá, prišla zelena pomlad! Bog vedi res, kako je zdaj že spodaj? Kakešno pa naj bi bilo? Maj je, močakar! Vse je v cvetju, vse zeleno, vse je veselo, otrok in odrasel človek!

Andrejčkov
J o ž e :

Zalost in veselje

Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

211.

Aleš je vzel iz žepa dobro zavite molitvene bukvice. Odprl jih je, pokleknil in se nebeškemu Očetu zahvalil za čudežno rešitev. Tudi Rašet je sklenil roke in tiho molil ob Alešu.

212.

Po molitvi sta vzela iz skrinje nekaj jedi ter se okrepčala. Potem sta začela preudarjati, kam bi se obrnila. Aleš si ni vedel dosti pomagati in je vso reč pustil izvedenemu Rašetu. Nekaj bi bil pa le rad zvedel.

213.

»Meni se zdi napak,« je dejal, »da nisva roparjev zbudila in sva jih spravila v tako nevarnost. Nesrečniki so morda storili strašen konec v valovih, pa še pijani. Ne bila bi smela posegati v božje pravice.«

Plodoviti pisateljski duhovi

Kopica piscev je napolnila celo knjižnico

Neverjetno je število pisanih del, ki so nam jih zapustili nekateri pisci zlasti v srednjem veku. Ne da bi se ozirali na notranjo vrednost teh del, bo vendar zanimivo, če primerjamo številni obseg duhovnih proizvodov, saj je bistvena oznaka udejstvovanja človeškega duha ne le nadarjenost, marveč tudi pridnost.

Aleksander Dumas starejši

Je tudi obogatil francosko slovnost z ogromnim številom del, ki so prevedena v malodane vse omikane jezike. Količino njegovih spisov so takole nazorno precenili: Dumas je spisal trikrat toliko kot Voltaire, čigar celotna dela obsegajo nekako 100 knjig. Za šalo so dodali, da ga ni človeka, ki bi prebral vsa Dumasova dela, niti — Dumas sam ne. Pravijo, da je Dumas sam nekoč o neki svoji knjigi dejal: »Vem, da sem jo podpisal, a prebral je nisem.«

V seznamu založnika Levyja je navedenih 800 knjig Dumas starejšega, toda ta seznam je — nepopoln.

Leonhard Euler

Veliki matematik je v znanstvenem delu dosegel višek plodovitosti. M. Canto pravi v svoji zgodovini matematike o njem: »Ni ga skoraj polja v čisti ali uporabni matematiki, ki se ga Euler ne bi bil dotaknil. In če se ga je dotaknil, je v njem tudi čudovito uspel. Celotna izdaja vseh njegovih del bi obvela najmanj 2000 tiskanih pol.« To bi dalo 30 zvezkov največjega leksikalnega formata. Zdjaj pa še pomislimo, da vrstica za vrstico obravnava najtežje računске probleme!

K zaključku pa omenimo še pisateljico (!)

George Sand

Celotna pariška izdaja njenih del obsega 109 knjig. Založnik in tiskarji so bili zaposleni z njo celih dvajset let, da so natisnili, kar je pesnica izšla na papir. Sandova je nenehoma pisala, tako da je težko razumeti, kje je kradla čas za svoje pustolovščine. Pravijo, da je ponoči ob dveh, kadar je končala kak roman, razprostrla po mizi nov zavitek belega papirja, da je takoj nato spisala prvo poglavje novega romana.

Leonardo da Vinci

po oceni nekaterih novodobnih mislecev »mimo grede tudi slikar in kipar, je bil po pravem po-klicu inženir, fizik in iznajditelj. Lahko ga šteje-

mo med najbolj plodovite pisatelje vseh časov. Vseh njegovih knjig je 120, a do danes se jih je mnogo izgubilo. Vendar pa igra število njegovih razprav, osnutkov in računov, kolikor se nam jih je ohranilo, v tisoče!

Raimundus Lullus

je spisal veliko delo »Ars magna Lullii«, ki so ga nekaj modroslovci močno cenili, in po katerem je tudi zaslovel. A število njegovih bogoslovnih, modroslovnih in alkimističnih spisov znaša najmanj 500. Po drugih virih pa je Lullus spravil na svet najmanj 4000 spisov.

Slabih razvad se lahko znebimo tako, da jih načrtno ob določenem času vadimo pod smotrnim vodstvom. Jecljavce lahko spravimo do gladkega govorjenja, če jih navajamo, da zavestno in načrtno ponavljajo in posnemajo svoj pomanjkljivi govor. Strojepisne se lahko znebijo svojih »večnih« napak zamenjavanja črk, če napako zavestno »vadijoc. In čuden zakon naše skrivnostne duše je, da si najboljše vidno v spomin stvari, ki jih hočemo pozabiti.

To so nekatere izmed novih misli dr. Knighta Dunlapa, profesorja za izkustveno duševstvo na vseučilišču Johns-Hopkins, ki je nedavno spisal knjigo o tem, kako se navadiš in odvadiš slabih napak.

Dr. Dunlap sodi, da za priučenje določenih spretnosti ali za spoznavo nekih znanosti ni potrebno splošno šolanje duha. »Računstva se najbolje navadiš z računstvom, ne z učnim grščine; spretnosti v igranju tenisa si najbolje pridobiš s tem, da igraš pač tenis, ne pa odbojko.«

V tem nasprotuje dr. Dunlap tistim, ki pripisujejo učenje starih jezikov, zlasti grškega in latinskega, s trditvijo, da to uri duha in človeku pomaga pri drugih znanstvenih vedah, nekako tako kakor telovadba koristi za neke določene telesne vaje in napore. Morda drži, da si kakka gospodinja izuri spomin za nakup raznega blaga s tem, da se v mlajših letih nauči na pamet pesnice. Morda pa je tudi res, da jo to »spiljenje« v mladosti ovira. Glede vsega tega se dušeslovci ne strinjajo.

Z oznako »negativna vaja« je dr. Dunlap

Lope de Vega

španski pesnik, je bil tako plodovit, da je njegova delavnost prešla v pregovore. Po njegovem osebnem računu je do l. 1631. spisal več ko 1500 šaloiger in 400 krajših stvari za oder. Ohranilo se nam jih je nekako 500. Poleg tega pa je oče nešteti spisov s pripovedno, lirično in poučno vsebino, ki so napolnili v neki madridski izdaji 21 knjig.

Calderon

Vegov rojak, ni bil nič manj radodaren. Število njegovih dramskih del presega 120.

Honoré de Balzac

znamiti francoski pisec je spisal 90 romanov in novel, ki s svojimi 120 zvezki napolnjujejo čedno knjižnico.

Kako se odvadiš slabih razvad

v duševno slovnost uvedel nov pojem. Na splošno trdi, da se razvade znebimo z »negativno vajo«.

Med te razvade štejemo tiste, kj jih dušeslovci zavedno označujejo kot osebne »muhe«. Če se malo ozreš po krogu svojih sorodnikov in znancev, boš na mah našel na roje takih »muh«: ta si stalno vleče brke ali jih gladi, drugi zmeraj spakuje obraz, tretji vsakih pet sekund skomizgne z rameni, četrti večno rožlja z novci ali ključi po žepu, peti »si je stalno v lashe«, šesti venomer bobna s prsti po mizi, sedmi grize nohte itd.

Kakor hitro so otroci toliko odrasli, da bi si že mogli sami želeži znebiti razvade, jih lahko ozdravimo razvade, da ne bi na primer venomer sesali palec, s tem, da morajo vsak dan ob določenem trenutku nekaj časa sesati palec. Dr. Dunlap je že pri petletnih otrokih imel prav dobre uspehe.

Prav tako dobro so se obnesle vaje v razvadi pri otrokih, ki so si že dlje časa (včasih vso šolsko dobo) grizli nohte. Sam dr. Dunlap pravi, da je ta lakota po nohtih včasih tako silna, da se človek težko odloči, da bi od »bolnik« zahteval, naj za vajo prav tako zagrizne grize nohte, kakor dela nezavedno v razvadi.

Zato ravno pri tej razvadi dr. Dunlap zahteva sicer dvakrat na dan po deset minut grizenje nohtov, a ne tako pohlepno kakor v razvadi. Pravi, da je tudi tako ozdravil vse svoje »muhaste« bolnike.

Dr. Dunlapovo metodo zdravljenja so že uspešno uporabljali tudi za odpravo mnogih drugih razvad.

Bukovinski Madžari spet doma

Pred nekaj meseci je madžarska vlada sklenila, da v novo priključenih madžarskih predelih, kjer so doslej živeli srbski dobrovoljci, ki jih je tamkaj naselila bivša srbska vlada, naseli madžarske državljane iz Bukovine. Srski naseljenci so namreč po zlomu Jugoslavije odšli nazaj v staro Srbijo in zapuščen bogato zemljo je bilo treba spet obljuditi.

Onstran Karpatov pa je živel v petih decela bukovinskih občinah okrog 13.198 Madžarov, ki so si tudi želeli domov. Na srečo so imeli priložnost preseliti se, preden je prišlo do vojne s Sovjetsko Rusijo.

Tako je zdaj v Bački in Baranji zaživelo 28 novih občin, ki so dobile nova imena. Iz Bačke je izginil »Vojvoda Mišić« in namesto njega imamo zdaj novi »Hadikszállás«. »Stankovičev« je novi »Istenszeme« in namesto »Stepaničev« »Hor-thyvára«.

Ti kraji so danes sestavni deli madžarske države. Madžarska pa je s to preselitvijo narasla za 13.000 pridnih rok.

Bivša srbska vlada je tod poklonila 192.000 katastrskih jehov plodne zemlje srbskim dobrovoljcem, madžarska vlada pa je postavila komisariat, ki naj bi poskrbel za zopetno naselitev madžarskega prebivalstva. Ta je 5300 katastrskih jehov oddal madžarskim državljanom, ki nosijo odklikovanje zlate kolajne.

Prvi vlak z madžarskimi priseljenci iz Bukovine je prispel 10. maja letos, zadnji pa je dospel v Sombor 21. junija, torej dan pred začetkom vojne z Rusijo. Tako je komisariat v 41 dneh preselil vseh 2.828 madžarskih družin.

Komisariat je takoj poskrbel za zdravstvo in popravo v teh krajih, določil je zemljišča in razdeljeval poljedelsko orodje. S tem se je zlasti v Bački začelo novo življenje pod geslom Szechenyjevim: »Mrtva zemlja ni domovina, marveč le živi ljudje!«

Celuloza — nova živalska krma

Na Švedskem so pred kratkim zaključili natančne preskušnje, kako bi mogli rastlinojede domače živali hraniti s celulozo (staničinno), pridobljeno iz lesa ali slame, potem ko je bila primerno pripravljena.

Slama kot dodatna krma konjem je že dolgo v rabi, a znano je, da je konji zvečine ne prebavijo. Če pa celulozo primerno pripravimo, ima skoraj isto hranilno moč kakor oves.

Veščak, agronom Helleda z uppsalskega vseučilišča, je skozi dva meseca krmil s novo celulozno pičo nekaj vprežnih konj, ki so morali opravljati isto delo kot drugi konji, krmljeni z ovsom. Po poskusu je natanko ugotovil, da ni bilo med konji nikakršne razlike niti po vnanosti niti po delovni sili.

DOBRI STARI ČASI

»Vem, da je moj ded umrl brez oporoke, in da nimam nič,« je odgovoril Franco. »Toda pustiva to in nadaljujte.«

To je bila za Franca res mučna stvar. Po smrti starega Maironija niso našli nič oporoke. Vdova in sin Aleksander sta si premoženje prijateljsko in sporazumno razdelila. Pri tem je sin materi mnogo podaril in dejal, da s tem izpolnjuje voljo, ki je oče ni utegnil povedati. Mladji pokvarjeni človek, igravec in zapravljivec je bil že ob očetovi smrti v zanjkah oderuhov. V sedmih letih, ki jih je še doživel, pa je vse zapravil, tako da svojemu edincemu sinu Francu ni zapustil niti vinarja. Ta je ostal z dvanaest tisoč goldinarji — premoženjem matere — ki je umrla ob njegovem rojstvu.

»Da, da, nadaljujmo,« je povzel Gilardoni. »Pred tremi leti, pred tremi leti, pravim, sem dobil od vas pismo. Spominjam se še, da je bilo drugega novembra, na vernih duš dan. Čudne stvari, skrivnostne stvari! Skrivnostne stvari! Dobro poslušajte! Zvečer sem šel spat in sem sanjal. Sanjal sem o pismu vsega deda. Vedite, da nisem nikdar več mislil nanj. Sanjal sem, da sem ga iskal in našel v nekem starem zaboju, ki stoji v šrambi. Prebral sem ga, še vedno v sanjah. In kaj je bilo? V pismu je stalo, da je zakopan v kleti Maironijeve hiše v Cressognu zaklad, in da je ta zaklad namenjen vam. Čudno razburjen sem se zbudil, v trdnem prepričanju, da so sanje resnične. Vstal sem in šel gledat v zaboj. Nisem našel ničesar. Dva dni nato pa, ko sem hotel prodati posestvo, ki sem ga še imel v Dasju, sem vzel v roke staro kupno pogodbo, ki jo je imel oče shranjeno v svoji omari. Razgrnil sem jo in padlo je ven pismo. Pogledal

sem podpis in videl: »Pl. Franco Maironi.« Prebral sem ga; bilo je tisto pismo! Tako, sem rekel, torej so sanje...«

»Torej?« je prekinil Franco. »Tisto pismo, kaj je bilo v njem?«

»Profesor je vstal, vzel pol lakti dolgo trstiko, jo prižgal ob žerjavici in pečel in nazadnje napravil luč.«

»Tu ga imam,« je rekel in obupno vzdihnil. »Berite!«

Segel je v žep in ponudil Francu rumenkasto pismo majhne oblike, brez ovitka, s sledovi rdečega pečata. Črno rumenkaste črte na notranji strani pisma so sem in tja skoraj udarile skozi papir.

Franco je vzel pismo, se pomaknil k luči in glasno bral:

»Dragi Carlin!

Priloženo boš našel moje oporoke. Naredil sem jo v dveh izvodih. En izvod imam sam. To je drugi izvod, in ti ga moraš objaviti, če prvi ne bo prišel na dan. Razumes? Dovolj, in kadar me vidiš, ti odločno prepovedujem, da bi me nadlegoval in dajal nasvete, kakor je tvoja prekleta navada. Ti si edini človek, kateremu zaupam, toda zapomni si, da jaz samo zapovedujem, ti pa moraš samo ubogati. Torej, vsako prigovarjanje bi bilo brezuspešno in zoprno. Tako torej!

Tvoj naklonjeni Ti gospodar

pl. Franco Maironi.

Cressogno, 22. septembra 1828.«

»In tu je zdaj oporoke,« je mrko rekel Gilardoni in podal Francu drug orumenel list papirja. »Tega pa nikar ne berite na glas.«

Na listu je bilo napisano:

»Jaz podpisani, pl. Franco Maironi, hočem tu povedati poslednjo voljo o svojem imetju.«

Ker je izvolila donna Ursula Maironi, po rodu grofica Screminova, sprejeti poleg mnogih drugih tudi moj

ljubezen, ji v znak svoje hvalečnosti zapuščam za zdaj deset tisoč milanskih lir, in poleg tega zanjo zelo dragocen dragulj, to je, sina Aleksandra Maironija, ki je pravilno vpisan v župnih knjigah stolne cerkve v Brescii kot moj sin.

Imenovanemu svojemu sinu zapuščam zakoniti delež, ki mu pripada od mojega premoženja in poleg tega še tri parpagiolo (star lombardski denar) na dan, kot znamenje mojega posebnega spoštovanja.

Svojemu oskrbniku v Brescii, gospodu Grisiju, če bo ob moji smrti še v službi, zapuščam vse, kar mi je ukradel.

Svojemu oskrbniku v Valsoldi, Carlinu Gilardoniju, zapuščam pod istim pogojem kakor zgoraj štiri milanske lire na dan za vse njegovo življenje.

Zelim, da bi brali v stolni cerkvi v Brescii, dokler bo živela donna Ursula Maironi-Scremin, vsak dan mašo za blagor njene duše.

Dedič vsega ostalega mojega premoženja pa je moj vnuk Franco Maironi, Aleksandrov sin.

Narejeno, spisano in podpisano 15. aprila 1828.

Pl. Franco Maironi.«

Franco je prebral in kakor v sanjah vrnil papir, ne da bi znil besedico. Bil je razburjen in nejasno je čutil, da se mora obvladati, da mora potlačiti lastno razburjenje, se spet zbrati, jasno premisliti stvar in pogledati vase.

»Ali ste videli?« je rekel profesor. Ta trenutek je Gilardonijeva razburjenost dosegla višek.

»Zakaj nisem povedal prej, kaj ne?« je začel. »Prav to je, da ni govora o kakem določenem, jasnem, natančnem razlogu.